

ærede Medlem, har han ikke opgivet Haabet om, at man skulde kunne komme frem ad den Vej, der indlader sig paa at flytte ved den Grænse, der nu er mellem den højstbeskattede Del af Vælgerne og de andre. Der er af det ærede 3die Medlem for 2den Kreds (Jørgensen) gjort opmærksom paa, at det vilde være den uheldigste Vej af alle. Deri er jeg enig, og jeg er ogsaa enig i, at, er den anden Vej, jeg nævnte, ufremkommelig, er denne Vej til en Forstaaelse ganske vist ikke mindre ufarbar. Det ærede 1ste Medlem for 5te Kreds (Sonne) har jo gjort et betydeligt Arbejde og fremstillede i Gaar Resultaterne deraf for os. Resultatet var dette, at naar Halvdelen af en Kommunes Vælgere, regnet nedenfra, sikrede sig Tilslutning af nogle ganske faa over denne Kreds, vilde de, skønt de kun betalte et Minimum af Skatterne, være i Stand til at raade for det hele. Og ved Benyttelse af den Skattelov fra i Fjor, som vi alle kende, og som giver Flertallet af et Sogneraad Ret til at nedsætte alle de mindre Skatteindtægter efter frit Skøn, kun saaledes, at Skatten ikke helt falder bort, vil et saadant lille Flertal nedenfra være i Stand til med Loven i Haand at fritage sig selv omtrent — paa rene Bagateller nær — for al Skatteydelse, og samtidig ret ubegrænset udskrive Skat af dem, som have noget at betale af. Jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlems Tal ere rigtige nok. Der er vel fra anden Side i Dag blevet ytret Tvivl om, hvorvidt det forholdt sig rigtigt, men jeg tror nok, Tallene ere rigtige. Men det ærede Medlem maa regne mere med de virkelige Forhold, saaledes som de ville ytre sig i Livet. Det er et Tankeeksperiment, og selv om det maa siges, at det kunde tænkes at gaa saaledes, maa det paa den anden Side bestemt hævdes, at der er grumme ringe Sandsynlighed for, at det i nogen stor Udstrækning vil komme til at gaa saaledes. Det ærede Medlem kan godt faa dette lille Flertal frem efter de smaa Skatter, men han vil, for at faa det frem, blive nødt til at regne ikke blot med de besiddelsesløse Arbejdere, men ogsaa med de smaa Husmænd og formodentlig ogsaa med de større Husmænd. Det er ikke sandsynligt at dette Flertal vil kunne enes om at nedsætte samtlige Medlemmers Skat til et Minimum, og dersom de ikke kunne enes derom, vil dette Spørgsmaal jo straks opstaa: hvor meget skal Du ned, og hvor meget skal Du ned? Der vil komme Vanskeligheder frem, som ville

gribe forstyrrende ind i Enigheden. Jeg regner nu ikke saa meget med de Forhold, men dem burde derimod det ærede Medlem regne med, som venter sig det værst mulige, eller i alt Fald tænker sig det værst mulige fra de smaa Skatteydere Side. Det gør jeg ikke. Jeg hørte udtale forleden, at der kan ikke staa en Venstremand op og tale om dette Forhold, uden at han straks bekender sig som Tillidens Mand og siger, at han har Tillid til de smaa, og den Tillid vil ikke blive skuffet. Det er ganske rigtigt, at det bliver sagt, men man maa jo dog ogsaa have Ret til at sige det, man mener. Jeg tror, at de smaa i Samfundet ere ikke værre end de store. Jeg tror, at naar man kommer dem i Møde med Velvillie og Tillid, saa vil man ikke blive skuffet, naar man appellerer til deres Retfærdighedssans. Der er braadne Kar i alle Lande, og der er ingen Regel uden Undtagelse, men man vil ikke blive skuffet i en saadan Udstrækning, at man af den Grund skulde blive opfordret til at nægte dem, hvad de nu anse for deres Ret.

Jeg vil sige en Ting til i Anledning af, hvad det ærede Medlem udtalte. Det ærede Medlem sagde, at hvis der er Trang til denne Lov, er det Gaardmændenes, Venstreggaardmændenes Skyld, thi det er dem, der have styret Kommunerne, og denne Trang kunne de jo afhjælpe paa en anden Maade; de maa altsaa hidtil have styret Kommunerne slet, og de kunne jo styre dem bedre for Fremtiden, saa vil Trangen være afhjulpent. Men det er en Misforstaaelse. Trangen bestaar, efter min Mening, ikke deri, at Kommunerne gennemgaaende styres slet. Jeg mener, det ere styrede godt, hvem der saa har gjort det, og det har vel nok hovedsagelig været Venstreggaardmændene, i alt Fald i en længere Aarrække. Men Trangen bestaar deri, at den Del af Vælgerne, som maa blive hjemme, naar den større Halvdel af Sogneraadet vælges, føler sig trykket af dette Forhold, tilsidesat og misfornøjet, og dette har ført til, at det gode gamle Forhold, som har været mellem Gaardmændene og Husmændene og andre Arbejdere, og som bør være saaledes, at de have en levende Følelse af, at de bør staa sammen og hjælpe hinanden, hver efter sin Evne, trues. Dette er Tilfældet, naar en saadan Følelse af Tilsidesættelse er til Stede, og den vil udvikle sig mere, efterhaanden som Tiden gaar og Udviklingen skrider frem. Derved fremkommer Trangen, og denne Trang ønsker ogsaa jeg af